

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus ei tunnistanud alaealise vägistamise eest ette nähtud vangistuse miinimummäära põhiseadusvastaseks

Riigikohus ei tunnistanud alaealise vägistamise eest ette nähtud vangistuse miinimummäära põhiseadusvastaseks

19. Detsember 2024

Riigikohtu üldkogu hindas Tartu Ringkonnakohtu algatusel seda, kas põhiseadusega on vastuolus karistusseadustiku säte, mis näeb alaealise kannatanu vägistamise eest minimaalse karistusena ette kuueaastase vangistuse. Riigikohus leidis, et seadusandja ei väljunud niisugust karistust kehtestades talle põhiseadusega antud otsustusruumi piiridest.

Vaidlus sai alguse kriminaalasjast, kus täisealist meest süüdistatakse selles, et ta astus ühe koosviibimise käigus suguühendusse 17-aastase kannatanuga, kes parasjagu magas. Seetõttu ei saanud kannatanu algul aru, mida süüdistatav temaga teeb, ega suutnud talle vastu hakata. Ärgates kannatanu põgenes.

Ringkonnakohus leidis, et süüdistatava tegu on tõendatud, kuid see ei olnud nii raske, et karistada süüdistatavat seaduses ette nähtud *vähemalt* kuueaastase vangistusega. Nii karmi karistust pidas ringkonnakohus põhiseadusvastaseks. Teise astme kohus karistas süüdistatavat kolmeaastase vangistusega ja palus Riigikohtul tunnistada alaealise vägistamise eest ette nähtud sanktsiooni kehtetuks.

Riigikohtu üldkogu mõonis, et kuueaastane vangistus minimaalse karistusena on raske. Samas on riigil kohustus kaitsta alaealisi seksuaalsete rünnete eest ja kehtestada selleks ka tõhusad karistused. Kuriteo eest seaduses ette nähtud karistuse valikul on parlamendil suur – ehkki mitte piiramatu – otsustusvabadus. Riigikohus leidis, et kehtestades alaealise kannatanu vägistamise eest vähemalt kuueaastase vangistuse, ei ole seadusandja talle põhiseadusega antud otsustuspiiridest väljunud.

Seejuures võttis üldkogu arvesse, et erandlike asjaolude korral lubab seadus mõista süüdlasele ka niisuguse karistuse, mis on tema teo eest tavapäraselt ette nähtud minimaalsest karistusest kergem. Samuti on võimalik vabastada süüdimõistetu vangistusest enne tähtaega. Neil põhjustel asuski Riigikohus seisukohale, et ringkonnakohtus käsitletud juhtumi asjaoludel ei ole alaealise kannatanu vägistamise eest ette nähtud karistus põhiseadusega vastuolus.

Riigikohtu üldkogu tegi otsuse põhiseaduslikkuse järelevalve menetluses. Sellega ei muudetud kriminaalasjas tehtud ringkonnakohtu otsust. Samas on prokuratuuril, kannatanul ja süüdistatava kaitsjal õigus esitada ringkonnakohtu otsuse peale kaebus Riigikohtu kriminaalkolleegiumile.

Kohtuotsusega [1] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel.

Teate sisestas:
Sandra Sommer
pressiesindaja
5333 9846, 730 9042
sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-ei-tunnistanud-alaealise-vagistamise-eest-ette-nahtud-vangistuse>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-24-3/23>